СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»

ІНСТИТУТ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 23 квітня 2026 року)

Випуск № 5

м. Харків 2026 р.

УДК 351.74-057.36
А 43

Рекомендовано до видання Вченою радою
Інституту СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 50 від «01» червня 2026 року)

Редакційна колегія:
Червяков О.І., кандидат юридичних наук, доцент;
Карпенко М.М., кандидат юридичних наук;
Корчагін М.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;
Пономарьов В.О., доктор філософії з фізичного виховання і спорту;
Вєліков С.Г.

Редакційна колегія вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, їх публікація здійснюється з метою забезпечення плюралізму наукової думки і публічного обговорення.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. За виклад, зміст і достовірність матеріалів, а також використання наукових джерел без відповідного посилання відповідають автори.

Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м.Харків, 23 квітня 2026 року. м. Харків: 2026. 517 с.

У збірнику представлено матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченій обговоренню та вирішенню низки проблемних питань, забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України. Зокрема тези доповідей та виступів стосувались впровадження досвіду та стандартів армій країн-членів НАТО, удосконаленню рівня тактичної, вогневої, спеціальної фізичної та медико-тактичної підготовки у процесі підготовки персоналу для сектору безпеки і оборони України; міжвідомчої взаємодії у діяльності сил сектору безпеки і оборони та посилення комунікаційних зв’язків; удосконалення системи безпеки та захисту для об'єктів критичної інфраструктури України; забезпечення психологічної підтримки та гендерної рівності у діяльності сил сектору безпеки і оборони України під час виконання оперативно-службових та/або службово-бойових завдань

Видання адресоване представникам сектору безпеки і оборони України, вченим, науковим та науково-педагогічним працівникам, здобувачам освіти, а також іншим особам, до предмету зацікавленості яких відносяться порушені теми.

© Служба безпеки України, 2026
© Інститут Служби безпеки України
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого, 2026

Голик Б.В. БОЙОВИЙ ДОСВІД ЯК КЛЮЧОВА ПЕРЕВАГА: ПЕРЕХІД ВІД ЗАПОЗИЧЕННЯ ДО ВЗАЄМНОГО ЗБАГАЧЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО У ПІДГОТОВЦІ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ……..54
Гревцов Є.О. АДАПТАЦІЯ СТАНДАРТІВ НАТО У БОЙОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗА ДОСВІДОМ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ДІЙ……..56
Гриньков В.В., Сторожук Б.В. ВИВЧЕННЯ ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА» ЗА ПРОГРАМОЮ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ….57
Демченко К.Д. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЕЛИКИХ МОВНИХ МОДЕЛЕЙ…….60
Дендаренко Ю.Ю., Сенчихін Ю.М., Гаврилко О.А., Федоренко Д.С. КРИТЕРІЇ ОПЕРАТИВНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ……63
Дереш В.М., Гула В.В. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ПРИКОРДОННОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В СИСТЕМУ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ НА КОРДОНІ З РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА……...64
Дзверін І.Г., Болюбаш О.О., Дзеверін Т.Ю. СТАТИСТИЧНА ІНФЕРЕНЦІЯ В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗЕНІТНОГО ДРОНУ ЗА БОЙОВИМИ СПОСТЕРЕЖЕННЯМИ……...66
Дяченко А.А. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ВИВЧЕННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СЕКТОРІ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ…..71
Дяченко Д.В., Тулуб А.Ю., Бриксін О.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КОМАНДИРА ПІДРОЗДІЛУ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ ВІД БПЛА ПРОТИВНИКА……72
Задерієнко С.І. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МАЙСТЕРНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТЕХНОЛОГІЯМИ РОЗШИРЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ……75
Закутін К.В., Коломієць О.Л., Паніматка В.О.ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІВ……78
Звягін Є., Кордун Н. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ НАТО В СИСТЕМУ КОМПЛЕКСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ……83
Кметь С.А., Кравчук М.С., Мардар К.Р. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ……..85
Кметь С.А., Макарчук В.О. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ……87
Кметь С.А., Єсипенко Ю.М., Стрілюк В.В. ОСОБЛИВОСТІ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ……...88
Козубенко А.М. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОАТЛАНТИЧНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ……90
Кононенко К.М., Головков О.М. ЗНАЧЕННЯ ТРЕНУВАНЬ У ФОРМУВАННІ ВПЕВНЕНОСТІ ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО……92
Корчагін М.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИНОГО БАГАТОБОРСТВА В СИСТЕМУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ……..94
Костиря С.В., Ткач М.В. СУЧАСНІ ПРИСТРОЇ ДЛЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ: ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ……...96
Котов В.Є. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО В СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ……...99
Криворучко В.О. МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ПОСТКОНФЛІКТНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

7. Farquhar S., Kossen J., Kuhn L., Gal Y. Detecting hallucinations in large language models using semantic entropy. *Nature*. 2024. Vol. 630. P. 625–630.
8. Ye H., Liu T., Zhang A., et al. Cognitive mirage: A review of hallucinations in large language models. *arXiv*. 2023. URL: https://arxiv.org/abs/2309.06794 Vol. 21. P. 1–12. (дата звернення: 10.04.2026).

Дендаренко Ю.Ю.
доцент Національного університету цивільного захисту України,
канд. техн. наук, доцент
Сенчихін Ю.М.
доцент Національного університету цивільного захисту України,
канд. техн. наук, професор
Гаврилко О.А.
доцент НУ «Львівська політехніка»,
канд. техн. наук, доцент
Федоренко Д.С.
доцент Національного університету цивільного захисту України,
канд. іст. наук

КРИТЕРІЇ ОПЕРАТИВНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Забезпечення припинення горіння на пожежі базується на виконанні оперативно-тактичних дій, пріоритетними з яких є введення вогнегасних речовин (далі – ВР) у зону хімічної реакції або в об'єм дифузійного факела полум'я, що забезпечує ефективну локалізацію осередку.

Ефективність локалізації осередку горіння безпосередньо залежить від дотримання умови ($Q_ф \geq Q_н$) [1]. Відповідно до оперативно-тактичних вимог, необхідний об'єм ВР може бути поданий до зони горіння такими способами:

• одночасно від одного або декількох пожежних автомобілів;

• послідовно від одного або декількох автомобілів, тобто по мірі прибуття підрозділів на пожежу.

Методологія реалізації зазначених способів подавання ВР характеризується значною варіативністю. Зокрема, гасіння твердих горючих матеріалів забезпечується використанням ручних або лафетних пожежних стволів у різних комбінаціях для формування компактних чи розпорошених водяних струменів. Вибір конкретного тактичного прийому обумовлюється характеристиками об'єкта та динамікою оперативної обстановки, що, у свою чергу, визначає тактико-технічні параметри введення ВР (за фронтом або периметром пожежі) та алгоритм обробки палаючої поверхні.

Тактичний потенціал пожежно-рятувальних підрозділів щодо забезпечення нормативної витрати ВР зумовлюється сукупністю факторів: кількісним складом оперативних розрахунків пожежних автоцистерн, тактико-технічних характеристик задіяних пожежних автомобілів основного призначення різних класів і модифікацій, а також типами та кількістю одночасно працюючих стволів, що задіяні на ліквідацію пожежі [1; 2; 3].

Взаємозалежність розглянутих факторів для конкретного тактичного підрозділу виражається наступним співвідношенням:

$$Q = 1{,}36 + \left(0{,}09 + \frac{N_{\text{осіб}}}{4{,}5} + 0{,}72\frac{N_{\text{ств}}}{2}\right)7{,}1\ [2;\ 3] \quad (1)$$

де Nосіб – кількість особового складу оперативного розрахунку, осіб;
Nств – кількість задіяних на гасіння стволів, од.

За допомогою рівняння (1) розрахована величина витрати води, що подається на ліквідацію горіння силами:

• відділення на автоцистерни з чисельністю оперативного розрахунку від одного до чотирьох осіб (АЦ-40 (130) 63Б, АЦ-40/4 (43118) 248);

• відділення на автоцистерні з чисельністю оперативного розрахунку від одного до шести осіб (АЦ-40 (43253) 247.02, АЦ-40 (432921) 63Б.02.

Граничну похибку (ΔQ), що відповідає довірчій ймовірності Р = 0,95 для дотримання встановленого нормативу, розраховуємо за формулою:

$$\Delta Q = t\frac{\delta_Q}{\sqrt{N}} = \frac{1{,}64\cdot 7{,}1}{\sqrt{180}} = 0{,}87\ [2\text{-}4] \quad (2)$$

де t – коефіцієнт довіри (залежить від необхідної точності (імовірності);
δ_Q – середньоквадратичне відхилення;
N – кількість досліджуваних людей, осіб [4].

Для розрахунку рекомендованої нормативної витрати ВР, яку спроможні забезпечити оперативні розрахунки при заданій кількості стволів та особового складу, використовуємо вираз (2). Алгоритм визначення нормативного показника описується наступною функціональною залежністю:

$$Q = 2{,}23 + \left[0{,}09\left(\frac{N_{\text{осіб}}}{4{,}5}\right) + 0{,}72\left(\frac{N_{\text{ств}}}{2}\right)\right]7{,}1\ [2;\ 3] \quad (3)$$

Розрахунок тактичних можливостей відділення з особовим складом у кількості трьох осіб проводився з урахуванням використання ствола типу РС-70 (без насадка). Приведення цього засобу до еквівалентної кількості стволів типу РСК-50 дозволило встановити, що максимальна витрата ВР таким підрозділом обмежена значенням Qmax = 10,5 л/с.

Список використаних джерел.

1. Довідник керівника гасіння пожежі / І. Г. Маладика, Ю. Ю. Дендаренко, О. М. Мирошник та ін.; УкрНДІ цивільного захисту. Київ: Літера-Друк, 2016. 320 с.
2. Анфілатов В. С.,Ємельянов А. А., Кукушкін А. А. Системний аналіз в управлінні: навч. посіб. / за ред. А. А. Ємельянова. Київ: Фінанси і статистика, 2002. 368 с.
3. Беренс В., Хавранек П. М. Керівництво з оцінки ефективності інвестицій: пер. з англ. Київ: АртЕк, 1997. 528 с.
4. Основні етапи та методи системного аналізу: реферат. URL: https://ukrreferat.com/chapters/ekonomichna-teoriya/osnovni-etapi-ta-metodi-sistemnogo-analizu-referat.html (дата звернення: 02.03.2026).

Дереш В.М.
здобувач вищої освіти, факультету правоохоронної діяльності, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
Гула В.В.